

یادداشت

عوامل ایجاد تورم

مهدی بازو کی

اقتصاددان

دولت روحانی در دور اول موفق بود و یکی از عمده ترین دلایل آن، همین بود که انتظارات تورمی را از طریق تعامل با جامعه جهانی و پذیرش برجام کاهش داد. اقتصاد ایران در حال حاضر بسته است و عملا با سیستم بانکی دنیا ارتباطی نداریم. حتی بانک‌های درجه یک و دو چینی با سیستم بانکی ما کار نمی‌کنند. یکی از انتقادات به دولت آقای رئیسی این است که سیاست خارجی در خدمت توسعه و پیشرفت اقتصاد نیست. در حال حاضر سیاست خارجی باعث شده انتظارات تورمی افزایش پیدا کند، البته سیاست داخلی هم در تشدید انتظارات تورمی اثر داشته است. رشد فزاینده نقدینگی در ایجاد تورم نقش داشته است. قیمت کالاهای اساسی مثل برنج، روغن، شکر، گوشت و... را در دولت آقای روحانی ببینید چقدر بوده و الان چقدر شده است. برنج داخلی حداکثر ۴۰ هزار تومانی به بالای ۱۰۰ هزار تومانی افزایش یافته است. روغن ۵ کیلویی ۵۰ هزار تومانی، ۳۰۰ هزار تومانی شده است. فقط تنها کالایی که رشد قیمت نداشته، نان است. تورم به سه عامل برمی‌گردد. یکی اینکه ریل سیاست‌گذاری اقتصادی عوض شده است. دومین عامل این است که سیاست خارجی بسته شده است. در دنیا سیاست خارجی در خدمت اقتصاد است. سومین عامل هم حاکمیت نظام تدبیر امور است. یعنی افرادی که روی کار آمدند، به مراتب از قبلی‌ها قوی‌تر نیستند. البته این به معنای این نیست که قبلی‌ها ایراد نداشتند. رئیس‌جمهور عنوان کرده که نرخ تورم از ۶۰ درصد به ۴۰ درصد کاهش یافته، یعنی ۲۰ درصد کاهش نرخ تورم داشته‌ایم، اما نکته در مقابل این اظهار نظر این است که مواد غذایی مردم به شدت افزایش یافته است. ما باید اقتصاد را درست کنیم و به سالم‌سازی اقتصاد بپردازیم و انضباط اقتصادی را در ابعاد مختلف پولی، مالی و اداری حاکم کنیم. بی‌انضباطی اقتصادی فراوان است و سیاست‌گذاری داخلی به دنبال کارهای تعزیراتی است. از طرف دیگر قیمت خودرو در بازار افزایش شدیدی داشته است و مردم نیز برای این که در مقابل تورم بتوانند دارایی خود را حفظ کنند، تقاضا برای خودرو دارند. تقاضای مردم واقعی نیست؛ تقاضای سفته‌بازی در بازار وجود دارد. خودرو را می‌خرند، اما نیاز واقعی‌شان نیست؛ به این تقاضای سفته‌بازی می‌گویند. دولت با سیاست‌گذاری بخردهانه اقتصادی، جلوی رشد تورم را بگیرد و دلیل عمده رشد تورم، حجم فزاینده نقدینگی است. دولت در سال ۱۴۰۱ سعی کرد از طریق افزایش حقوق کارگران تأمین اجتماعی مشکل را حل کند. یعنی الان قدرت خرید کارگران به شدت کاهش پیدا کرده است. ابتدای فروردین ۱۴۰۱ قیمت دلار ۲۷ هزار تومان بوده است، اما الان به ۴۴ هزار تومان افزایش یافته است. یعنی بیش از ۶۰ درصد ارزش پول ملی سقوط کرده است؛ اینکه به دولت روحانی ربطی ندارد. اقتصاد دستور و فرمان نمی‌پذیرد و نیز سیاست خارجی اشکال دارد. ما نتخیر مرغ‌های خود را در سبد چین و روسیه گذاشتیم که این اشکال دارد.

نکته

مر تفضی مکی:

پلن B در حال اجراست

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل اظهار داشت: حمله به یکی از مراکز امنیتی وزارت دفاع جمهوری اسلامی اولین حمله‌ای نیست که توسط عوامل منتسب به رژیم‌صهیونیستی انجام می‌شود و احتمالا آخرین آن هم نخواهد بود. ما از این نوع حملات در اصفهان، تهران، کرج دانشیم و همواره متهم اصلی این‌گونه حملات اسرائیل عنوان شده است. مر تفضی مکی گفت: رسانه‌های اسرائیلی نیز به این نکته اذعان داشتند که این اقدام از سوی رژیم‌صهیونیستی بوده و برخی از مقامات آمریکایی غیرمستقیم بر این نکته اذعان کردند. در شرایطی که به نظر می‌رسد شاید یک روزنه خیلی کوچکی برای احیای برجام وجود داشته باشد، اسرائیلی‌ها تلاش می‌کنند با این‌گونه اقدامات، این فضای که شاید می‌تواند یک حسن ختام مثبت برای برجام باشد را از بین ببرند. واکنش جمهوری اسلامی به این حمله نشان می‌دهد که در واکنش به این حمله به دنبال موضع‌گیری سخت و افتاد در تله اسرائیلی‌ها نیستند. به نظر می‌رسد در این‌گونه حملات، شاید مسیر پرواز این حملات از سمت آذربایجان، داخل کردستان عراق یا خلیج فارس باشد که با توجه به پایگاه‌هایی که اسرائیل دارد، هر کدام می‌تواند بخشی از طراحی این عملیات باشد. وی در پاسخ به این سوال که در میان این حادثه، وزیر خارجه قطر به تهران آمد و شاهد مذاکراتی برای حل اختلاف ایران و اوکراین بودیم و از طرف دیگر شاهد اظهارات مقام اوکراینی و احضار کاردار این کشور به وزارت خارجه بودیم نظر شما درباره تحولات بعد از این اتفاقات چیست، گفت: واکنش اوکراین نسبت به این حادثه بیشتر بر این اساس است که اوکراینی‌ها تلاش می‌کنند از فضای موجود حداکثر بهره‌برداری سیاسی و تبلیغاتی را ببرند. مکی بیان کرد: با توجه به اینکه دولت‌های غربی، آمریکا و اروپا فضایی را علیه ایران در جنگ اوکراین ایجاد کردند که ایران در کنار روسیه، علیه غرب و اوکراین حضور داشته است، به همین دلیل، سفر وزیر خارجه قطر به ایران را که همواره تلاش کرده نقش میانجی را در روابط ایران و آمریکا ایفا کند و کنش‌گری در عرصه منطقه و جهان داشته باشد، باید در این قالب نگاه کرد که برای جمهوری اسلامی، این‌گونه میانجی‌گری‌ها می‌تواند فرصتی باشد تا در جنگ روانی که علیه کشورمان در جریان در اوکراین راه‌انداخته، در آن استفاده کنند این تحلیل‌گر مسائل بین‌الملل در پاسخ به این سوال با توجه به اتفاقاتی که افتاده، سران آمریکا در کنار اسرائیلی‌ها مدام از پلن B و حمله به مراکز هسته‌ای ایران صحبت می‌کنند. عنوان کرد: همواره در مورد پلن B این‌گونه نکته اشاره شده که غرب به دنبال درگیری جدید در منطقه است و این تهدید به وقوع جریان، می‌تواند ابزار جنگ روانی و هم تهدید نظامی جدی باشد. وی افزود: به نظر من پلن B در حال اجرا شدن است، پلن B تنگ کردن حلقه محاصره اقتصادی ایران است.

عزت... یوسفیان ملادر گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مسئولیت

تصمیم مولدسازی متوجه

سران قواست

بودجه دولت با گرهایی مواجه است

باحدس و گمان نمی‌توان بودجه کشور را جلو برد

تصمیم سران قوا می‌تواند تا حدودی تخلفات فروش واحدهای تولیدی را کاهش بدهد

تصمیم مولدسازی برای کنترل اقدامات غیرقانونی در فروش واحدهای تولیدی است

تصمیم‌گیری درباره مولدسازی شتاب زده بود

آرمان ملی – احسان انصاری: «طرح مولدسازی» با انتقادات زیادی همراه شده است. تصمیمی که توسط سران قوا گرفته شده و به واسطه آن اموال دولت در معرض فروش قرار خواهد کرد. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی جوانب مختلف این تصمیم با دکتر عزت... یوسفیان ملا، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی گفت‌وگو کرده است. یوسفیان ملادر این زمینه معتقد است: «بودجه کشور را نمی‌توان بر اساس حدس و گمان جلو برد. اگر ما به دلیل تحریم نتوانیم روزانه ۲ میلیون بشکه صادر کنیم تکلیف چیست؟ از سوی دیگر اگر نوسان قیمت دلار روز به روز بیشتر شد چه باید کرد؟ قیمت نفت که در اختیار ما نیست و این احتمال وجود دارد که نفت را به جای بشکه‌ای ۱۰۰ دلار به قیمت ۵۰ دلار بخرند. در نتیجه این چشم‌انداز پیش‌رو بر اساس حدس و گمان طراحی شده است. در چنین شرایطی دولتی موفق خواهد بود که حدس و گمان‌هایی که می‌زند خیلی به واقعیت‌های جامعه نزدیک باشد.» در ادامه حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

اما دیگر تولید در این واحد صورت نمی‌گیرد. تا قبل از این تصمیم کسی نمی‌توانست مانع از واگذاری واحدهای تولیدی به چنین افرادی شود، اما پس از این تصمیم شرایطی به وجود می‌آید که می‌توان از واگذاری واحدهای تولیدی به چنین افرادی جلوگیری کرد.

منتقدان این طرح عنوان می‌کنند که اگر دولت می‌توانست برجام را احیا کند و در زمینه سیاست‌های اقتصادی به موفقیت دست پیدا می‌کرد سراغ چنین تصمیماتی نمی‌رفت.

درباره این موضوع نیز من همان مثال قبلی را می‌زنم. اگر هیات تصمیم‌گیری عنوان کرد که به کسی که بیشترین قیمت را برای یک واحد تولیدی پیشنهاد داده و فرد خوش سابقه‌ای نیست واگذار نمی‌کنیم و به نفرانی واگذار می‌کنیم که از سابقه بهتری برخوردار است چنین فردی می‌توانست از طریق مراجع قانونی موضوع را پیگیری کند. این در حالی است که با این تصمیم دیگر چنین شرایطی وجود ندارد و قانون عنوان می‌کند هیات تصمیم‌گیری بر اساس ضوابط قانونی چنین تصمیمی گرفته و امکان پیگیری وجود ندارد. نکته مهم این است که کار در همین نقطه تمام نمی‌شود و باید به دفترخانه اسناد رسمی نیز برود. سوال مهم این است که آیا آنها نیز از مجازات معاف هستند؟ این وضعیت مشخص نیست. آنچه مسلم است این است که نباید با چنین شتابی در این مورد تصمیم‌گیری می‌شد. یکی از وزرا عنوان کرده یک میلیون پلاک را باید بفروشیم. این در حالی است که همه کارچنین فردی‌رای می‌داد و کسی قادر به برکناری چنین فردی نبود.

در تصمیم جدید چه اختیاراتی برای بر خورد با چنین افرادی به قوانین گذشته اضافه شده است؟

در تصمیم جدید اختیارات پیرامونی به قوانین گذشته اضافه شده است. در چنین شرایطی هیاتی که انتخاب می‌شود از این امکان برخوردار می‌شود که با مدیران متخلف برخورد کند و بتوانند در این زمینه اعمال قانون کنند. با این وجود اختیاراتی که در این زمینه داده‌اند شامل این نمی‌شود در مورد کالا هر تصمیمی گرفته شود باید واگذار شود. به عنوان مثال در مورد یک زمین عنوان کنند پیش زمینه برای آن قیمت تعیین

ایران خودرو با فروش پراید ۷ میلیونی به بالای ۲۰۰ میلیون واقعا سود ده و دارای مشتری است. با این وجود برخی افراد به شکلی رفتار و سنگ‌اندازی می‌کردند که این واحدها به فروش نرود. در تصمیمی که درباره مولدسازی گرفته شده هیاتی را انتخاب کرده‌اند که بتوانند با این موارد برخورد قانونی صورت بگیرد. اگر مدیرعاملی در حال سنگ‌اندازی

است و کاری می‌کند که مشتری را از صحنه بیرون کند به عنوان مثال این هیات مورد نظر بتواند این مدیر را تغییر بدهد و یا برکنار کند. تا قبل از این تصمیم به دلیل اینکه چنین مدیری مشمول قانون کارکنان دولت می‌شد امکان این وجود نداشت که بتوان وی را تغییر و یا برکنار کرد. واحد تولیدی مانند ایران خودرو اگر در اختیار بانک نیز قرار داشته باشد دولتی به شمار می‌رود و نمی‌توان چنین مدیری را برکنار کرد. چنین فردی می‌تواند در دیوان عدالت اداری عنوان کند که هیچ تخلفی ندارد و مشخص نیست بر اساس چه چیزی از کار برکنار شده است. در چنین شرایطی نیز دیوان عدالت اداری به بازگشت به کار چنین فردی‌رای می‌داد و کسی قادر به برکناری چنین فردی نبود.

در تصمیم جدید چه اختیاراتی برای بر خورد با چنین افرادی به قوانین گذشته اضافه شده است؟

در تصمیم جدید اختیارات پیرامونی به قوانین گذشته اضافه شده است. در چنین شرایطی هیاتی که انتخاب می‌شود از این امکان برخوردار می‌شود که با مدیران متخلف برخورد کند و بتوانند در این زمینه اعمال قانون کنند. با این وجود اختیاراتی که در این زمینه داده‌اند شامل این نمی‌شود در مورد کالا هر تصمیمی گرفته شود باید واگذار شود. به عنوان مثال در مورد یک زمین عنوان کنند پیش زمینه برای آن قیمت تعیین

می‌کنیم. بدون تردید این تخلف و جرم به شمار می‌رود و معافیت تعقیب و مجازات شامل این مورد نخواهد شد. ما در شکل مختلف یک ماهیت داریم و یک شکل اختیاراتی که به این افراد داده شده در امور شکلی است. به عنوان مثال برخورد با مدیرعاملی که در حال کارشکنی است. از سوی دیگر اگر آگهی جذب مشتری منتشر کردند باید مدت ۲۰ روز پیشنهادات را در پاکت‌های سربسته از خریداران دریافت کنند. پس از آن خریداران را در یک سالن جمع کنند و پاکت‌های پیشنهادات را باز کنند. هنگامی که در حضور مشتریان پاکت‌ها باز می‌شود و در نهایت به یک یا دو نفر که بالاترین قیمت را پیشنهاد داده است فروخته می‌شود.

نکته مهم این است که اگر چه ممکن است یک نفر بالاترین قیمت را پیشنهاد داده اما با توجه به سوابق وی در گذشته وی فرد خوش سابقه‌ای نیست. چنین فردی تنها بالاترین قیمت را پیشنهاد می‌دهد و از امکانات این واحد تولیدی استفاده می‌کند و وام آن را دریافت می‌کند و شاید هم برنج سازی کند

مهم‌ترین پیامدهای طرح مولدسازی که مورد تصویب سران سه قوا قرار گرفته چیست؟ آیا اجرا شدن این طرح را در شرایط کنونی به سود کشور می‌دانید؟

طرح مولدسازی تصمیمی است که سران سه قوا گرفته کرده‌اند. در نتیجه این تصمیمی است که سران قوا گرفته و مسئولیت آن نیز متوجه آنهاست. من در ابتدا لازم می‌دانم توضیحاتی درباره دلیل گرفتن چنین تصمیمی بدهم. اولین کسانی که مخالف واگذاری اموال بودند کسانی بودند که در واحدهای تولیدی شاغل بودند. به همین دلیل هر چه که واگذار شد موفق نبود و آنها که کارخانه‌ها را خریداری کردند برای تولید این کار را نکرده‌اند. این کارخانه‌ها با وام ارزی خارجی داشت و می‌توانستند به واسطه آن دلار و یورو بگیرند و آن را در بازار آزاد تبدیل می‌کردند. استنباط این افراد این بود که اگر برخی کارخانه‌ها را بخرند می‌توانند به واسطه آن وام ارزی دریافت کنند. این در حالی بود که هنگامی که این وام‌ها را دریافت می‌کردند اقدام دیگری با آن انجام می‌دادند و به حرف خود پایبند نبودند. کدام تولید کنندگی را می‌توان پیدا کرد که یک واحد تولیدی مانند ایران خودرو را خریداری کرده و پس از مدتی کارایی آن را بیشتر کرده است؟ چه برخی حتی پس از اینکه متوجه می‌شدند واحد تولیدی دارای زمین مرغوبی است و قیمت بالایی دارد اقدام به خریداری آن می‌کردند. نمونه بارز این موارد کارخانه نیشکر خوزستان است که دو نفر آنجا را خریداری کردند که پس از مدتی با پرونده‌های مختلفی مواجه شد. به همین دلیل امکان اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی وجود نداشت. مگر اینکه بیش از آنچه قانون به آنها اجازه داده دارای اختیاراتی باشند. در چنین شرایطی مدیری که قصد دارد در روند فروش این واحد تولیدی مانع ایجاد کند باید توان خارج از ضوابط قانونی با آن برخورداری لازم صورت بگیرد.

با قانون نمی‌توانست با کسانی که در روند فروش مانع ایجاد می‌کردند برخورد کند؟

برخی مدیران هنگامی که مشاهده می‌کردند واحد در معرض فروش قرار گرفته ابتدا به فروش آن کمک می‌کردند اما در درون واحد حرکتی انجام می‌دادند که سود خالص واحد را پایین بیاورند. وقتی که سود پایین می‌آمد هنگامی که مشتری به سراغ آن می‌رفت به این نتیجه می‌رسید که این کارخانه ضررده است و چرا باید چنین کارخانه‌ای را خریداری کنیم از سوی دیگر آگهی فروش مزایده را به نحوی منتشر می‌کردند که خریدار منصرف می‌شد. در چنین شرایطی به خریداری می‌گفتند اگر این واحد را خریداری می‌کنند تا چند سال حق واگذاری ندارد و نباید در خواست وام یا سایر تسهیلات داشته باشید. به همین دلیل نیز فروش واحد در عمل منتفی می‌شد. فروش شرایطی که چند نفر با هم بودند و رقافت داشتند در یک فضای دوستانه خرید و فروش با قیمت بسیار نازل انجام می‌شد. اعتراضات زیادی در این بخش وجود داشت. دلیل اصلی این اعتراضات نیز این بود که مسئولیت این وضعیت متوجه چه نهاد و یا افرادی می‌شود. همه ما می‌دانیم که کارخانه‌ای مانند

برخی مدیران هنگامی که مشاهده می‌کردند واحد در معرض فروش قرار گرفته ابتدا به فروش آن کمک می‌کردند، اما در درون واحد حرکتی را انجام می‌دادند که سود خالص واحد را پایین بیاورند. وقتی که سود مشتری به سراغ آن می‌رفت به این نتیجه می‌رسید که این کارخانه ضررده است و چرا باید چنین کارخانه‌ای را خریداری کنیم

برخی مدیران هنگامی که مشاهده می‌کردند واحد در معرض فروش قرار گرفته ابتدا به فروش آن کمک می‌کردند، اما در درون واحد حرکتی را انجام می‌دادند که سود خالص واحد را پایین بیاورند. وقتی که سود مشتری به سراغ آن می‌رفت به این نتیجه می‌رسید که این کارخانه ضررده است و چرا باید چنین کارخانه‌ای را خریداری کنیم

برخی مدیران هنگامی که مشاهده می‌کردند واحد در معرض فروش قرار گرفته ابتدا به فروش آن کمک می‌کردند، اما در درون واحد حرکتی را انجام می‌دادند که سود خالص واحد را پایین بیاورند. وقتی که سود مشتری به سراغ آن می‌رفت به این نتیجه می‌رسید که این کارخانه ضررده است و چرا باید چنین کارخانه‌ای را خریداری کنیم

نگره

آیا طرح جایگزین برجامی عملیاتی شده است؟

آمریکا به همراه کشورهای اروپایی عضو برجام حداقل از یک ماه پیش، اجرای طرح موسوم به «پلن بی» یا طرح جایگزین برجام را آغاز کرده و در حال افزایش تدریجی فشارها علیه ایران هستند. مذاکرات احیای توافق هسته‌ای با همان برجام به بن‌بست رسیده و شناس احیای برجام در دو سال آینده به شدت پایین آمده است. تحولات هفته‌های اخیر نشان می‌دهد که کاخ سفید به‌طور بی‌سروصدا به اجرای طرح جایگزین برجام روی آورده است. قبل از ورود به بحث طرح جایگزین ابتدا باید دید که این طرح شامل چه چیزهایی می‌شود. معمولا وقتی صحبت از طرح جایگزین برجام می‌شود، ذهن بسیاری از تحلیلگران به سرعت به سمت جنگ سوق پیدا می‌کند. اما جنگ همچنان یک سناریوی بعید است و جایگزین برجام ضرورتا جنگ نظامی نیست. طرح جایگزین دولت بایدن برای مدیریت پرونده برجام شامل افزایش تصاعدی فشارهای اقتصادی و دیپلماتیک و ایجاد اجماع منطقه‌ای و غربی علیه ایران می‌شود. فعلا بحث مکانیسم ماشه مطرح نیست، اما در آینده اگر اوضاع متشنج شود، فعال‌سازی این مکانیسم هم دراز انتظار نیست. با این تعریف، طرح جایگزین برجام از چند هفته پیش وارد مرحله عملیاتی شده و بدون هیاهوی رسانه‌ای به پیش می‌رود، اما نشانه‌های اجرای این طرح چیست؟

بارزترین نشانه‌های اجرای پلن بی، تلاش بی‌سروصداي دولت بایدن برای محدود کردن تعاملات مالی ایران با امارات، عراق و ترکیه – خصوصا ورود دلار – و نیز تحرک دوباره دولت بایدن برای محدود کردن فروش نفت ایران به چین است. بیش از یک ماه پیش بانک فدرال رزرو نیویورک در اقدامی که عراقی‌ها را غافلگیر کرد، ضوابط سخت و سختی برای ورود دلار به عراق تعیین کرد. در حالی که قبلا ورود دلار به بانک‌های عراقی ضوابط نسبتا آسانی داشت، آمریکا به‌طور غیرمنتظره در گامی تعیین‌کردند و فقط نقل و انتقالاتی را تایید می‌کنند که مقصد آن مشخص باشد. این اقدام عملا ورود دلار به بانک‌های عراقی را به شدت محدود کرد و باعث تلاطمات ارزی در عراق شد. چراکه بسیاری از درخواست‌های ارائه شده توسط بانک‌های عراقی برای دریافت دلار از طرف آمریکا رد شد. بهانه آمریکا برای این کار جلوگیری از قاچاق دلار به ایران بود. هنوز ماجرای دلار عراق فروکش نکرده بود که آمریکا یک مقام بلندپایه را به امارات فرستاد تا به اماراتی‌ها بابت آنچه عدم پایبندی به تحریم‌های مالی خوانده می‌شود، تذکر دهد. هنوز از جزئیات سفر این مقام خبری نیست. هم‌زمان، راب مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران، یک هفته پیش اعلام کرد که آمریکا فشارها بر چین برای محدود کردن خرید نفت از ایران را بیشتر خواهد کرد. راب مالی در آخرین اظهار نظر در مورد ایران از «دیپلماسی» به‌طور عام با ایران دفاع کرد، ولی در محدو حال تلویحا تایید کرد که دیپلماسی محدود به برجام نیست و اگر برجام دچار بن‌بست شده است، دیپلماسی ادامه پیدا خواهد کرد. میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در مذاکرات وین، در یک گفت‌وگوی مطبوعاتی اخیر گفته است که مذاکرات وین به بن‌بست رسیده و غربی‌ها دیگر اراده سیاسی برای احیای برجام ندارند. این اظهارات در شرایطی مطرح شد که طبق گزارش روزنامه فایننشال تایمز، اتحادیه اروپا، با حمایت فرانسه و آلمان، در حال بررسی حقوقی قرار دادن سیاه‌اسد اران انقلاب اسلامی در فهرست گروه‌های تروریستی است. اقدامی که اگر انجام شود آخرین امیدها به احیای برجام را از بین خواهد برد.

«بایدن قید توافق را می‌زند؟»

فضای دیپلماسی بین ایران و غرب به دلیل مجموعه‌ای از تحولات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به سمت تنش‌زایی در حال حرکت است. در چنین فضای، آمریکا وارد تب و تاب انتخاباتی شده و اروپا نیز در حال خروج از زمستان است. همچنین، در منطقه نیز اسرائیل درگیر تنش‌های مزمن داخلی شده و دولت افراطی نتانیاهو برای انحراف توجه‌ها از این وضعیت، سطح تنش‌ها را بالا برده است. در این میان، برجام از لیست اولویت‌های تقریبا اکثر طرف‌ها خارج شده و به موضوعی ثانوی تبدیل شده است. البته این بدان معنی نیست که دیگر بحث مدیریت تنش با ایران برای غربی‌ها اهمیت ندارد، بلکه به عکس، دولت بایدن به احتمال زیاد تلاش خواهد کرد که در عین افزایش تدریجی فشارها بر ایران از خروج تنش‌ها از کنترل جلوگیری کند. به هر حال، پنجره احیای برجام که در دو سال گذشته باز بود، تقریبا بسته شده و به دلیل تحولات گوناگون اکنون برجام دیگر در اولویت کاخ سفید نیست اما باید در یاد داشت که قاتل این توافق دوباره به صحنه بازگشته است و از آنجا که هرگونه توافق با ایران عامل تشدید اختلافات سیاسی در واشنگتن است، احتمالا بایدن به مدیریت تنش‌ها بسنده کند و قید توافق را بزند.